

Старобългарският книжовен език

През 869 г. е завършил жизнения си път в Рим, далеч от родната земя, един от най-великите културни дейци на българския народ и изобщо на славянските народи — Константин Философ, наречен още с монашеско име Кирил. Той е бил богато надарена и разностранна личност. Получил високо образование в Цариград, младият Константин е бил наречен Философ заради блестящите качества на своя ум. В житейското си поприще той се проявява като проникновен тълкувател на християнското учение, като даровит мисионер и полемист, като езиковед — познавач на различни езици и създател на стройна и дълбоко премислена славянска азбука, като литературен деец — преводач на първите славянски книги и автор на някои поетически произведения.

В културната история на човечеството, на славянството и на българския народ Константин Философ заема място преди всичко като създател на **славянската азбука**. **Глаголицата**, съставена от него, се отличава с голямо съвършенство. Тя е по-богата от гръцката и латинската азбука и е проникновено съобразена със звуковата система на славянската реч. **Кирилицата**, въведена, както се смята, малко по-късно в българската писменост, всъщност не е нова или отделна азбука, а е само знаков вариант на Кириловата глаголица, защото запазва поначало нейния вътрешен фонологичен модел, като използва друг външен знаков материал. Приспособена към някои съвременни технически изисквания, тази азбука продължава и днес да бъде основно културно оръдие в живота на три четвърти от славянския свят.

Ала историческото културно дело на Константин Философ далеч не се изчерпва само със съставянето на азбуката. Създавайки първите славянски книги с помощта на тази азбука, той е изваял от славянската народна реч и първия славянски **книжовен език** — старобългарския, като е вложил и тук забележителен усет и умение. Книжовният език, който е създал Константин Философ през IX в., се нарича от нашите учени и от някои чужди учени – **старобългарски**. По времето, когато е възникнал този книжовен език, славянските говори в югоизточната и отчасти в южната част на Балканския полуостров са образували един цялостен езиков тип, към който безспорно е принадлежал (както принадлежи и днес) и говорът на славянското население в Солунско, легнал в основата на най-стария книжовен славянски език. Тогава този език се е наричал от народните маси „словенски език“ (іѣзыкъ словѣнскъ), а по-късно е получил названието „български“ (іѣзыкъ блѣгарскъ) във връзка с установилото се

ново народностно название „българи“. Не може да има спор, че съвременният български език в своята териториална цялост е непосредствен исторически наследник на старобългарския език. И затова с пълно основание ние наричаме езика на Кирил и Методий **старобългарски**. Названието **старославянски**, разпространено в другите страни, има предвид само славянския характер изобщо и общославянската книжовна функция на този език.